

Quick scan flora en fauna

West Vlisterdijk 32 te Vlist

In opdracht van: DLV Advies

22 februari 2022

Colofon

© 2022 Laneco / DLV Advies

Tekst en samenstelling: J. Geisler MSc.

Tweede lezer: J. Roelofs MSc.

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Projectnummer: 84.22.01

In opdracht van: DLV Advies

Wijze van citeren: Geisler, J. (2022). *Quick scan flora en fauna West Vlisterdijk 32 te Vlist*. Ede: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

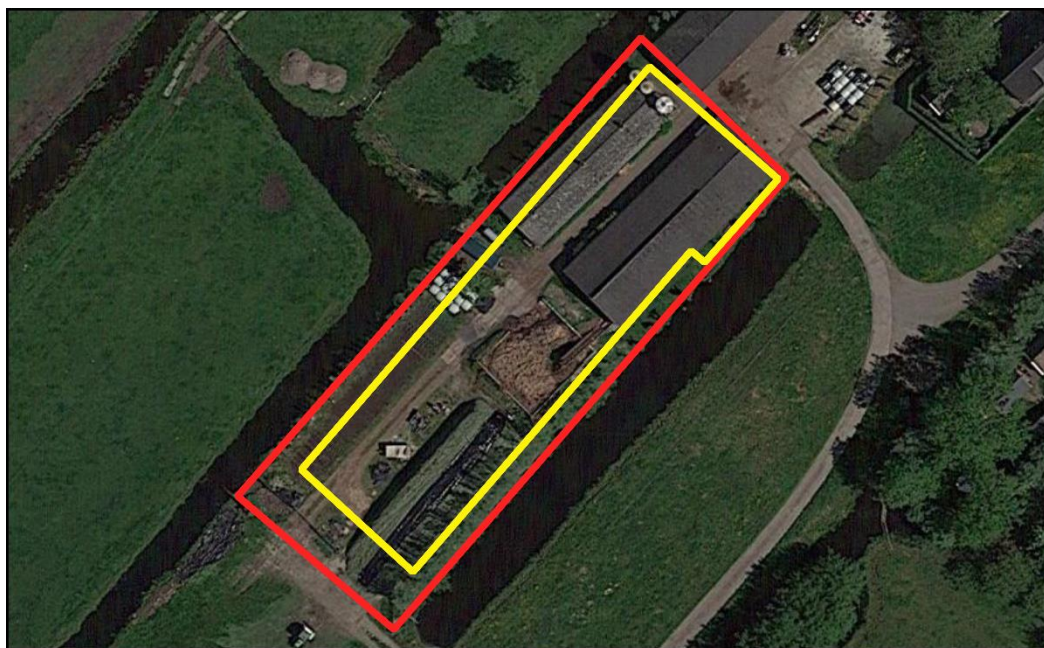
INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	4
2	TOETSING	7
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	8
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	8
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	9
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	9
3	CONCLUSIE	18
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	18
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	18
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	19
3.5	CONSEQUENTIES	19
3.6	AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	22
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST	26

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied ligt aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist en omvat een deel van een bedrijfsterrein van een boerderij met twee stallen en opslagruimte (zie afbeelding 1 rode contour). Hier is men voornemens om de noordwestelijke stal compleet en de noordoostelijke stal deels te slopen, opslag te verwijderen en nieuwbouw (gele contour) te realiseren.

0 10 20 m

Ondergrond: Google Satellite (URL: <https://mt1.google.com/vt/lyrs=s&x={x}&y={y}&z={z}>), 2022

 Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Legenda

 Plangebied
 Nieuwbouw

Afbeelding 1: De globale ligging van het plangebied (rode contour) aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist met de locatie van de nieuwbouw (melkveestal; gele contour).

Laneco heeft in opdracht van DLV Advies de beoogde herinrichting getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd. In deze quick scan zijn de geschiktheid van het plangebied voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgpactures in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van het dorp Vlist (gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland). Op circa 1 kilometer ten zuiden ligt Vlist en

op circa 2,5 kilometer ten noordwesten het dorp Haastrecht. Het plangebied is gelegen te midden van een polder met strokenverkaveling. Alle percelen worden omringd door afwateringssloten. Deze sloten wateren af op de rivier Vlist, die op een afstand van circa 70 meter ten noordoosten van het plangebied loopt. Aan beide kanten van deze rivier bevinden zich in lintvorm boomstructuren en enkele gebouwen, waaronder woonhuizen en boerderijen.

Het plangebied zelf ligt aan de westelijke kant van de rivier en omvat het bedrijfsterrein van een boerderij. Aan de oost- en westzijde grenst het plangebied aan afwateringssloten waarachter graslanden zijn gelegen. Ten zuidwesten grenst het plangebied aan een grasland wat via het plangebied bereikbaar is. De noordoostelijke grens van het plangebied bestaat uit een verhard en bestraat terrein waarop een stal en woonhuis staan (zie afbeelding 1).

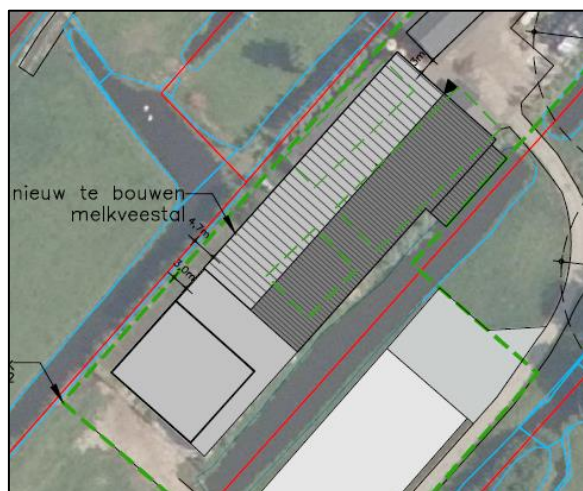
In het noordwestelijke deel van het plangebied staat een varkensstal en in het noordoostelijke deel een rundveestal; beide stallen zijn op dit moment in gebruik. Tussen de stallen loopt een verharde weg met enkele bloemen, struiken en kleine bomen langs de rand, o.a. jonge eiken (*Quercus robur*). Beide stallen zijn via houten deuren toegankelijk en zijn een verdieping hoog. De stallen hebben spouwmuren zonder open stootvoegen met enkele ramen. Beide daken zijn bedekt met asbestplaten, de kopse kanten hebben een dakoverstek van hout of asbest en aan de zijkanten van de daken bevinden zich metalen dakgoten. Aan de binnenkant zijn de daken geïsoleerd en afgetimmerd.

De zuidelijke helft van het plangebied omvat een moestuin, opslagruimte en verharde toegangswegen van de boerderij. Hier bevinden zich o.a. gereedschappen, een mesthoop, enkele hooibalen, hopen met stenen en een appelboom (*Malus domestica*). Langs de noordwest- en zuidoostkant van het plangebied bevinden zich groenstroken, die met enkele knotwilgen (*Salix alba*), witte klaver (*Trifolium repens*), echte ballote (*Ballota nigra* subsp. *nigra*), fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*) en algemeen voorkomende grassoorten zijn begroeid (zie afbeelding 2).

Men is voornemens om de varkensstal volledig en de bovenbouw van de rundveestal te slopen. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt vrij geruimd, wat het verwijderen van mesthopen, gereedschappen en hooibalen inhoudt. Vervolgens wordt een nieuwe melkveestal gerealiseerd (zie afbeelding 3).

Afbeelding 2: Indruk van het plangebied aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist met (van linksboven naar rechtsonder) de twee stallen, een van de groenstroken met knotwilgen, de opslagruimte vanuit zuiden en vanuit noorden (Foto's: Laneco, 2022).

Afbeelding 3: Te realiseren nieuwbouw in het plangebied aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist (bron: DLV Advies, 2021).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

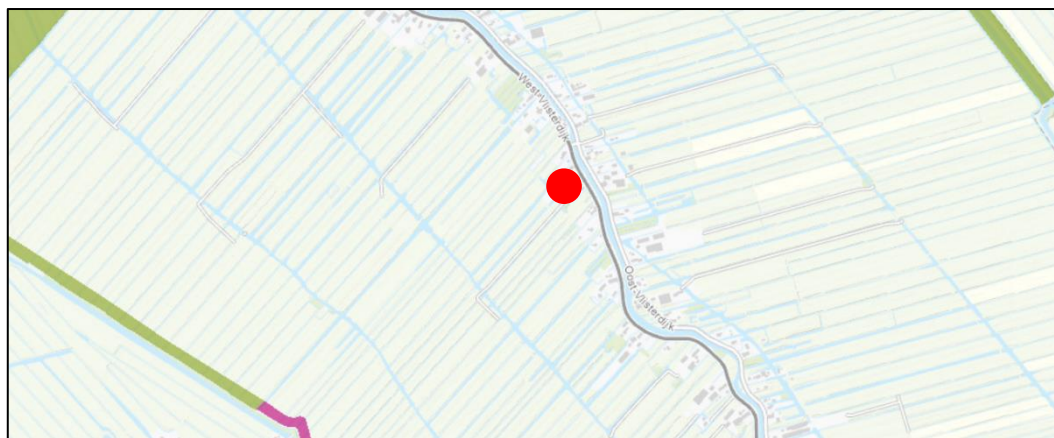
Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens. Omdat deze gegevens vrij globaal zijn, is de beoordeling in de quick scan vooral gebaseerd op een veldbezoek door een ecooloog.

Op 3 februari 2022 heeft een ecooloog van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Er is tijdens het veldbezoek gebruik gemaakt van zichtwaarnemingen en sporenonderzoek. Ook is gelet op aanwezigheid van in gebruik zijnde of mogelijk geschikte broed- en verblijfplaatsen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er aan de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van ca. 100 meter rondom het plangebied.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt op ongeveer 1 kilometer afstand ten westen en oosten van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; provincie Zuid-Holland, 2022a). Door de geplande werkzaamheden zal daarom ook geen NNN-gebied verloren gaan. Gezien de afstand en lokale aard van de ingreep zijn effecten op de dichtstbijzijnde NNN-gebieden uitgesloten. Vanuit het NNN gaat geen externe werking.

Afbeelding 4: Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (donkergroene vlak: bestaande en nieuwe natuur, violet: ecologische verbinding; provincie Zuid-Holland, 2022a).

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied (provincie Zuid-Holland, 2022b).

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 4,3 kilometer afstand ten zuiden van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein" (Natura 2000, 2022; zie afbeelding 5). Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en tussenliggende elementen niet te verwachten.

Afbeelding 5: Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van het Natura 2000-gebied "Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein" (lichtgroene vlak; Natura 2000, 2022).

In deze fase is nog niet bekend hoe de aanleg- en gebruikersfase uitgevoerd worden. Door de geplande werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Op basis van de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de tussenliggende bebouwing en de lokale aard van ingreep, is de verwachting dat er geen sprake is van extra stikstofdepositie en daarmee significante effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project. Om dit met zekerheid te kunnen uitsluiten is een stikstofberekening (AERIUS) noodzakelijk. Deze berekening kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

De appelboom in het plangebied geldt niet als houtopstand (zie bijlage 1). Echter moet voor het vellen van de appelboom bij de gemeente Krimpenerwaard een kap-/omgevingsvergunning worden aangevraagd (zie: <https://www.krimpenerwaard.nl/boom-kappen>). De knotwilgen langs de noordwest- en zuidoostgrens zijn uitgezonderd van bescherming als houtopstand en blijven tevens onaangetast waardoor er geen gevolgen zijn met betrekking tot het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Het plangebied is grotendeels verhard, bebouwd en open, waardoor ruimte voor vegetatie beperkt is. De aanwezige vegetatie in het plangebied duidt op een sterk gecultiveerde en voedselrijke groeilocatie, dus een door mensen sterk beïnvloed milieu.

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan grote invloed van mensen. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn in het plangebied dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF & ZOOGDIEREN, 2012 t/m 2022) en Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), ree (*Capreolus capreolus*) en vos (*Vulpes vulpes*) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bever (*Castor fiber*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

De bever is een soort die afhankelijk is van ruim water met een beschermde overgang naar bosrijke omgeving. De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. Het plangebied beschikt niet over water en ligt in een agrarisch landbouwgebied zonder bos. De structuurarme polders langs het plangebied zijn sterk door de mens beïnvloedt, te klein en ondiep voor bever en te voedselrijk voor waterspitsmuis. Oevervegetatie is beperkt aanwezig en geschikte onderwatervegetatie ontbreekt. Tevens blijven de watergangen onaantast. Negatieve effecten op bever en waterspitsmuis zijn uitgesloten in het plangebied.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning zijn negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op nationaal en Europees beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Nader onderzoek naar beschermde grondgebonden zoogdieren is niet noodzakelijk.

Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank

Flora en Fauna (NDFF, 2012 t/m 2022), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016) en Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997)

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. Gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden en verblijfplaatsen. Halfopen

en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. In en rond het plangebied kunnen vleermuizen foerageren. Echter is een mogelijk foerageergebied in het plangebied door voldoende alternatieven in de directe omgeving niet essentieel. Negatieve effecten door de beoogde werkzaamheden op (essentiële) foerageergebieden in het plangebied zijn daarom uitgesloten.

Door voldoende en betere alternatieven in de directe omgeving maakt de bebouwing in het plangebied geen onderdeel uit van een essentiële vliegroute voor vleermuizen. De rivier Vlist en de bebouwing direct langs de West Vlisterdijk ten noordoosten van het plangebied kunnen als lijnelement en dus vliegroute voor vleermuizen dienen. Indien tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie lichtverstoring wordt beperkt, door het gebruiken van gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar het water en gebouwen buiten het plangebied, hebben de beoogde ingrepen geen negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen.

Verblijfplaatsen

De appelboom in het plangebied heeft geen geschikte holtes, loszittend schors of ruimtes die als verblijfplaats voor de boombewonende gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis kunnen dienen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten in de appelboom zijn uitgesloten. In de knotwilgen kunnen verblijfplaatsen van deze vleermuissoorten aanwezig zijn. Echter blijven deze bomen onaangetast. Indien tijdens en na de werkzaamheden lichtverstoring wordt beperkt, door het gebruiken van gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de knotwilgen, hebben de beoogde ingrepen geen negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten in bomen in het plangebied.

Verblijfplaatsen van de gebouwbewonende gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn in beide stallen niet uitgesloten. Hier zijn enkele spleten en openingen onder de dakoverstekken en dakgoten aanwezig (zie afbeelding 5). Echter waren de spleten en openingen tijdens het veldbezoek niet volledig inspecteerbaar en is niet onderzocht of deze toegang naar voor vleermuizen geschikte ruimtes bieden. Het slopen van de stallen tast mogelijke zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van de bovengenoemde vleermuissoorten aan.

Afbeelding 5: Voorbeelden van openingen (rode pijlen) onder de (af-) daken van de stallen aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist die gebouwbewonende vleermuissoorten toegang naar geschikte ruimtes kunnen bieden (Foto's: Laneco, 2022).

Echter zijn deze spleten en openingen te klein voor de grotere laatvlieger en meervleermuis; negatieve effecten op deze soorten zijn in het plangebied uitgesloten. Gezien het beperkte volume van de spouwmuren zijn massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis uitgesloten.

Conclusie

De potentiële aanwezigheid van zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis in de stallen in het plangebied is niet uitgesloten. Omdat de beoogde ingrepen deze mogelijke verblijfplaatsen aantasten, is een nadere inspectie van spleten en openingen of volledig nader onderzoek naar het gebruik van de stallen door deze vleermuissoorten noodzakelijk.

Massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in het plangebied zijn uitgesloten. Ook zijn er negatieve effecten door de beoogde ingrepen op (essentiële) vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen en verblijfplaatsen in bomen van boombewonende vleermuissoorten in het plangebied uitgesloten, indien maatregelen worden getroffen (zie 3.6 Aanbevelingen).

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van

LVN gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierwaluw, grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil, roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk, sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil en wespandief (*Pernis apivorus*) voor.

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten huismus, zilvermeeuw (*Larus argentatus*) en wilde eend (*Anas platyrhynchos*) waargenomen. In de stallen in het plangebied zijn meerdere nesten van boerenzwaluw (*Hirundo rustica*) en in het huis ten noordoosten (directe omgeving) van het plangebied een inbouw-nestkast voor kerkuil aangetroffen.

Afbeelding 6: Voorbeeld van een boerenzwaluw-nest (links) en de inbouw-nestkast voor kerk- en steenuil (rode pijl) in het huis ten noordoosten (directe omgeving) van het plangebied aan de West Vlisterdijk 32 te Vlist (Foto's: Laneco, 2022).

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk en slechtvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd, havik en wespandief). De ooievaar komt voor in agrarische gebieden en maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden, zoals telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. De roek leeft in grote kolonies en maakt meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op deze soorten zijn gezien de afwezigheid van nesten en horsten van deze soorten in het plangebied uitgesloten.

De gierwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig en erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie is. De soort broedt in rotsachtig biotoop of in bebouwing, bijvoorbeeld onder dakpannen. Ze broeden graag in kolonies en hebben daarnaast minimaal drie meter vrije ruimte onder de nestlocatie nodig om weg te kunnen vliegen.

De daken van de stallen in het plangebied in een agrarische omgeving zijn met asbestplaten bedekt en bieden geen geschikte invliegopeningen in geschikte hoogtes. Daardoor zijn negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op gierzwaluw in het plangebied uitgesloten.

De grote gele kwikstaart is een hollenbroeder die graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwtjes nestelt. Het plangebied omvat geen water en de aangrenzende watergangen zijn ondiep en zonder stroming. Leefgebied voor de grote gele kwikstaart ontbreekt en negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op deze soort zijn in het plangebied uitgesloten.

De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop of onder een dakpan). Er moet altijd voldoende voedsel, zandbaden en schuilgelegenheden (dichte bosschages) nabij de nestplaats zijn. Beide stallen in het plangebied zijn via open ramen, beluchtingsopeningen in de muren en openingen in de gevels onder de dakoverstekken toegankelijk voor huismus en bieden als nestplaats geschikte ruimtes. Ook zijn in en in de directe omgeving van het plangebied enkele schuilmogelijkheden (struiken, gebouwen en bomen) en zandbaden aanwezig. In de noordoostelijke stal is huismus waargenomen. De aanwezigheid van huismus en nesten van deze soort zijn in het plangebied niet uitgesloten. Het slopen van de stallen tast mogelijke nestplaatsen aan.

De kerkuil komt voor in half open agrarisch landschap en broedt op relatief rustige plaatsen, voornamelijk in schuren. De ransuil leeft in verschillende gebieden en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden, voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. De steenuil komt voor in halfopen agrarisch landschap en broedt op relatief rustige plaatsen in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven. In en rond de stallen van het plangebied zijn geen sporen van uilen, met name kalksporen, braakballen, veren of roestende individuen, vastgesteld. Ook zijn de stallen door het ontbreken van vrije en geschikte invliegopeningen niet toegankelijk voor uilen. De inbouw-nestkast voor kerkuil ligt met meer dan 30 meter ten noordoosten van het plangebied buiten de invloedssfeer van de beoogde ingrepen. Van de buitenzijde zijn hier geen sporen van activiteit geconstateerd. Daarom zijn negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op kerkuil, ransuil en steenuil in het plangebied uitgesloten.

De directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten zoals ekster (*Pica pica*) en boerenzwaluw. Van de boerenzwaluw zijn meerdere nesten in de stallen vastgesteld. Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. De directe omgeving van het plangebied wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Effecten op deze

soorten worden niet verwacht, indien maatregelen worden getroffen (zie 3.6 Aanbevelingen).

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning zijn negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op (nestplaatsen van) huismus in het plangebied niet uitgesloten. Nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door deze soort is noodzakelijk. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op andere jaarrond beschermde vogels zijn in het plangebied uitgesloten en nader onderzoek is hiervoor niet noodzakelijk.

Verder moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, die globaal loopt van half maart tot half juli; en voor zwaluwen tot in september. De werkzaamheden mogen alleen in het broedseizoen uitgevoerd worden als er een gerichte controle naar broedvogels is gedaan binnen drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden.

2.5.5 Amfibieën

De habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand). In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen diverse nationaal beschermde soorten voorkomen zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de nationaal beschermde soorten en Europees beschermde soorten is het voorkomen bekend van de heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Epidalea calamita*).

De kamsalamander komt voor in bosrijke en kleinschalige gebieden met houtwallen of struweel in de directe omgeving van het voortplantingswater; zelden wordt deze soort in akkerbouwgebieden aangetroffen. De poelkikker leeft in en langs stilstaand, voedselarm en schoon water in bos- en heidegebieden met begroeide oeverzones. Het plangebied ligt in een agrarisch landbouwgebied en de sloten langs de grens van het plangebied – het plangebied zelf omvat geen water – hebben nauwelijks begroeide oevers en door agrarische bemesting redelijk voedselrijk water. In en rond het plangebied is daarom geen geschikt water- en landhabitat voor de soorten kamsalamander en poelkikker aanwezig en negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op deze soorten zijn uitgesloten.

Echter is de opslagruimte in de zuidelijke helft van het plangebied als land-/overwinteringshabitat voor heikikker en rugstreeppad geschikt. Van heikikker zijn

recente waarnemingen uit de omgeving en directe omgeving van het plangebied bekend. De rugstreeppad is een pionierssoort die in gebieden met vergraafbaar zand en onbeschaduwde terreinen voorkomt, zoals bouwterreinen en akker- en graslanden. Het ontruimen van de opslagruimte tast daarom mogelijk landhabitat van heikikker rugstreeppad aan en nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door deze soorten is noodzakelijk. Indien de aangrenzende sloten en oevers tijdens en na de werkzaamheden onaangetast blijven, zijn negatieve effecten op mogelijk voortplantingswater van deze soorten uitgesloten. Om kolonisatie door rugstreeppad te voorkomen wordt verder geadviseerd, vergraafbare delen niet lang braak te laten liggen en ondiepe plassen en watertjes te dempen in de periode mei t/m oktober.

2.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Wet natuurbescherming beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

Uit de ruime omgeving van het plangebied is het voorkomen van ringslang (*Natrix natrix*) bekend. De ringslang is gebonden aan water, een vochtig habitat en vegetatie als schuilmogelijkheid. In het habitat voor de ringslang moeten ook verhoogde terreinen aanwezig zijn, zoals zandige hellingen van dijken of zandhopen. Het plangebied is verhard, bebouwd, onder menselijke invloed en de mesthoop wordt elk jaar twee keer vernieuwd. Daardoor is het plangebied grotendeels ongeschikt als leefgebied voor ringslang. Echter zijn de oevers en groenstroken langs de weilanden voor ringslang geschikt leefgebied. Indien de oevers en groenstroken tijdens en na de werkzaamheden onaangetast blijven, zijn geen negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op ringslang te verwachten en is geen nader onderzoek noodzakelijk. Hiervoor moet de breedte van de oevers en groenstroken in het noordelijke deel van het plangebied (naast de stallen) minimaal de actuele afstand tussen bebouwing en de waterkant bedragen en in het zuidelijke deel minimaal 2 meter.

2.5.7 Overige soortgroepen

Vissen, insecten (vlinders, libellen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben vaak natuurlijke watergangen, specifieke waardplanten of specifieke natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen. Het plangebied is grotendeels verhard, bebouwd en gecultiveerd, dus onder sterke menselijke invloed. Tevens vinden er geen werkzaamheden in de watergangen plaats. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde vissen, insecten (vlinders, libellen) en overige soortengroepen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3 CONCLUSIE

Het plangebied ligt aan de West Vlisterdijk 32 buiten de bebouwde kom van het dorp Vlist (gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland) en omvat een deel van een bedrijfsterrein van een boerderij met twee stallen en opslagruimte. Hier is men voornemens om de noordwestelijke stal compleet en de noordoostelijke stal deels te slopen, opslag te verwijderen en een nieuwbouw te realiseren. Laneco heeft in opdracht van DLV Advies de beoogde herinrichting getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd.

3.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Door de geplande werkzaamheden zal geen NNN-gebied verloren gaan. Gezien de afstand en lokale aard van de ingreep zijn effecten op het dichtstbijzijnde NNN-gebied (ongeveer 1 kilometer) door de beoogde werkzaamheden uitgesloten.

3.1.2 Overige beleidskaders

In het plangebied zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (ongeveer 4,3 kilometer afstand) door externe invloeden van de werkzaamheden zijn gezien de afstand en tussenliggende elementen niet te verwachten.

In deze fase is nog niet bekend hoe de aanleg- en gebruikersfase uitgevoerd worden. Door de geplande werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Om dit met zekerheid te kunnen aantonen is een stikstofberekening noodzakelijk. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

De appelboom geldt niet als houtopstand maar voor het vellen moet bij de gemeente Krimpenerwaard een kap-/omgevingsvergunning worden aangevraagd. De knotwilgen zijn uitgezonderd van bescherming als houtopstand en blijven tevens onaangetast waardoor er geen gevolgen zijn met betrekking tot het onderdeel houtopstanden.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

Het voorkomen van verschillende nationaal en Europees beschermde soorten kunnen niet worden uitgesloten. Voor aantasting van rust- en verblijfplaatsen van deze soorten geldt een ontheffingsplicht voor de Wet natuurbescherming. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotooeisen van de individuele diersoorten zijn de volgende soorten niet uit te sluiten binnen het plangebied:

- Gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis): Het slopen van de stallen tast mogelijke verblijfplaatsen aan.
- Huismus: Door het slopen van de stallen verdwijnen mogelijke nestplaatsen.
- Heikikker en rugstreeppad: Het ontruimen en bebouwen van de opslagruimte tast mogelijk land-/overwinteringshabitat aan.
- Boombewonende vleermuizen (gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis): Geplande werkzaamheden kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen in de knotwilgen hebben.
- Ringslang: Geplande werkzaamheden kunnen negatieve effecten op geschikt leefgebied langs oevers en groenstroken hebben.

De overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde plant- en diersoorten zijn in het plangebied uitgesloten. Ook zijn verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van beschermde soorten uitgesloten.

3.5 CONSEQUENTIES

3.5.1 Nader onderzoek en specifieke maatregelen

In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder specifieke maatregelen voor en/of nader veldonderzoek naar de volgende soorten:

- Gebouwbewonende vleermuizen; zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn):
 - Nadere inspectie van spleten en openingen, en/of
 - Onderzoek conform het Vleermuisprotocol (NGB, 2021) bestaat uit twee onderzoeksrondes (half april t/m half juli) en twee onderzoeksrondes (half augustus t/m half september). Onderzoeken gedurende beide periodes dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de stallen voor vleermuizen.
- Huismus; nesten (Vogelrichtlijn): Onderzoek vindt plaats door in de periode vanaf april tot half mei tweemaal onderzoek te doen conform het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017a).
- Heikikker en rugstreeppad; land-/overwinteringshabitat (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn): Het in beeld brengen van exacte locaties van terrestrische verblijfplaatsen, waaronder winterverblijfplaatsen, van heikikker en

rugstreeppad is niet mogelijk. Indien heikikker en rugstreeppad in en langs de sloten (mogelijk voortplantingsbiotoop) wordt aangetroffen, wordt er vanuit gegaan, dat in het plangebied (winter-) verblijfplaatsen aanwezig zijn:

- Rugstreeppad: Onderzoek conform het soorteninventarisatieprotocol (NGB, 2017) en het Kennisdocument Rugstreeppad (BIJ12, 2017b) bestaat uit het luisteren naar kooractiviteit tijdens drie onderzoeksrondes (half april t/m mei en half juni t/m begin augustus) en/of het zoeken van ei-snoeren, larven en juvenielen tijdens vier onderzoeksrondes (juni t/m augustus).
- Heikikker: Onderzoek conform het soorteninventarisatieprotocol (NGB, 2017) en het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017c) bestaat uit luisteren naar roepende individuen tijdens twee tot drie onderzoeksrondes (eind februari t/m begin april) en/of het vangen van larven tijdens twee onderzoeksrondes (mei en juni) en van juvenielen tijdens twee onderzoeksrondes (augustus en september).
- Boombewonende vleermuizen (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn):
 - Nader onderzoek, of
 - Lichtverstoring (richting knotwilgen) tijdens en na de werkzaamheden beperken.
- Ringslang (Wet natuurbescherming):
 - Nader onderzoek, of
 - Onaangetast laten van oevers en groenstroken op een breedte van minimaal 2 meter of de actuele afstand tussen bebouwing en waterkant (naast stallen).

3.5.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli, voor boerenwaluw tot in september) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) door een ervaren specialist mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

3.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Het beperken van lichtverstoring tijdens en na de werkzaamheden. Hiervoor kunnen gebundelde en naar beneden gerichte armaturen worden gebruikt die niet uitstralen naar de omgeving.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar. Tevens bevelen wij aan om een groot insectenhotel te plaatsen ter bevordering van de bevruchting van planten en het voedselaanbod voor vogels te vergroten.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 centimeter bij 5 centimeter breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 centimeter ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- Nieuwbouw kan ook geschikt worden gemaakt voor boerenwaluw, huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten;
 - Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
 - Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen;
 - Het aanbieden van invliegopeningen;
 - Het vrij/kaal laten van de binnenkant van muren op een hoogte van meer dan 2 meter (nestlocaties voor boerenwaluw).

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.1.2 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.1.3 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.1.4 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Literatuur:

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

NGB (Netwerk Groene Bureaus), werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

Websites:

BIJ12 (2017a). *Huismus*. Kennisdocument. Geraadpleegd in januari 2022 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf

BIJ12 (2017b). *Rugstreeppad*. Kennisdocument. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf>

BIJ12 (2017c). *Heikikker*. Kennisdocument. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-008-Kennisdocument-Heikikker-1.0.pdf>

Natura 2000, 2022. *Zuid-Holland*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://natura2000.nl/gebieden/zuid-holland>

NDFF & RAVON, 2022a. *NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON, 2022b. *NDFF Verspreidingsatlas Reptielen*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & VAATPLANTEN, 2022. *NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & ZOOGDIEREN, 2022. *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Provincie Zuid-Holland, 2022a. *NatuurNetwerk Nederland*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab624e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053.1124%2C28992>

Provincie Zuid-Holland, 2022b. *Natuurbeheerplan 2022*. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://atlas.zuid-holland.nl/Geoweb56/index.html?viewer=Natuurbeheerplan>